

BRANJE, ZABAVANJE, ZNANJE / Metka Sobočan Sarjaš, prof. slo. in soc. / OŠ Ivana Cankarja Ljutomer**Branje**

Brati pomeni početi podvige.

Brati je možno marsikaj.

**Recimo: grozdje in fige in knjige
in med brati še kaj.**

Brati je na sploh enostavno.

Črke hrustaš kot zalogaj.

**Teže pa je, a tudi bolj slavno,
brati pravilno in hitro nazaj.**

A nazaj se daleč ne pride.

**Pravo branje le dalje in dalje gre
čez črke in pike, čez vrte in hribe
v Koromandijo ali še dlje.**

Tone Pavček

Vsako leto znova se trudimo dvigniti zanimanje za branje med osnovnošolci. Predvsem v tretjem triletnem se čedalje manj učencev odloča za branje za bralno značko. Tako smo se na OŠ Ivana Cankarja Ljutomer z učenci 6. b odločili za oddelčni projekt, ki smo ga poimenovali »BRANJE, ZABAVANJE, ZNANJE«.

Namen oddelčnega projekta je bil, da bi prav vseh 19 učencev in učenk, ki obiskujejo 6. b razred, v šolskem letu 2014/2015 prebralo vseh pet knjig za bralno značko. Za vse nas je bil to velik izziv.

Branje je dejavnost, ki jo razvijamo, potrebujemo in uporabljamo vse življenje v vseh situacijah. Učenje branja prav gotovo ni lahka naloga; poteka vseskozi, z veliko vaje, potrpežljivosti in ob pomoči drugih. Da otrok postane pravi bralec, potrebuje vztrajnost in oporo staršev že v zgodnjem otroštvu in vse do najstniških let (Kropp 2000).

Kot učiteljica slovenščine ugotavljam, da ima vse več otrok negativne bralne izkušnje bodisi iz zgodnjega otroštva bodisi iz začetkov šolanja. Vse več je takih, ki niso motivirani za branje, kar dokazuje dejstvo, da se v višjih razredih osnovne šole redkeje odločajo za

branje v prostem času (bralna značka). Osebnostno gledam na branje kot na vrednoto, ki naj bi jo posamezniku dalo že domače družinsko okolje. Je pa res, da smo dolžni celotno vzgojno-izobraževalno obdobje delati za to tudi vrtcih in šolah.

Razvijati interes za branje v prostem času otrok je v današnjem času več kot zahtevna naloga staršev, vzgojiteljev in učiteljev. V poplavi informacij, ki nam jih nudijo e-tehnologije, smo nemalokrat izvzeti iz stvarnega sveta. Vse bi radi naredili na hitro, brez truda in obremenitev. Informacije so nam dostopne na vsakem koraku. Prav zaradi tega je tako težko razvijati pri učencih pozitiven odnos do branja. Branje je kompleksna dejavnost, ki zahteva celega človeka.

Učenci dandanes naredijo v šoli to, kar morajo, kar razumejo kot svojo obveznost in dolžnost. Da pa bi naredili kaj več, nekaj, kar ni obvezno, takrat nastopijo težave.

Tako sem kot razredničarka postavila šestošolce pred velik izziv. Vsi učenci 6. b naj bi brali za bralno značko in jo tudi osvojili. Nastal je naš oddelčni projekt, ki smo ga poimenovali »BRANJE, ZABAVANJE, ZNANJE«. Pomeni,

da bomo vsi brali, se ob tem zabavali in pridobili nova uporabna znanja.

Skupaj smo poiskali odgovore na vprašanje, zakaj je branje koristno:

- ker razvija in bogati našo domišljijo;
- razširja naš besedni zaklad, poveča koncentracijo;
- med branjem se izvajajo kompleksne možganske funkcije, kot so pomnjenje, domišljanje, sklepanje, povezovanje itn;
- ker nas preprosto družijo in zabava.

Oddelčni projekt sem na 1. roditeljskem sestanku predstavila tudi staršem učencev in vsi so predlog podprli, doma svoje otroke še dodatno vzpodbujali in spremljali predstavitev vsake njihove prebrane knjige.

Še dodatna motivacija za učence 6. b pa je bilo dejstvo, da kaj takega, da bi vsi učenci nekega oddelka osvojili bralno značko, še ni uspelo nobenemu oddelku na šoli. Učenci so tako izziv sprejeli precej tekmovalno.

V naš projekt smo vključili tudi šolsko knjižničarko Katjo Kraljič, s katero smo skupaj naredili izbor petih knjig, vsebinsko bogatih, raznolikih, a hkrati primernih njihovem starostnemu obdobju.

Učenci so vsebino vsake prebrane knjige predstavili knjižničarki, ki me je sproti obveščala o napredku posameznih učencev. Sama sem jih vsakodnevno pri tem vzpodbujala, jih motivirala (pohvalila za vsako prebrano knjigo), pomagala sem jim pri razumevanju vsebine knjig ...

Učencem z bralno-napisovalnimi težavami oz. s specifičnimi težavami branja smo pomagali vsi, tudi sošolci. Organizirali smo branje v dvojicah, kjer so »dobri« bralci brali skupaj s »slabšimi« bralci. Učenci pa so si lahko pomagali tudi z vnaprej pripravljenimi urniki branja. Namen le-teh je bila pomoč staršem učencev pri organizaciji branja doma. Urniki branja so vodili tako učence kot starše pri organizaciji časa za branje. Slednje je bilo tako bolj sistematizirano, vodeno in pregledno.

Vsem devetnajstim učencem je tako uspelo prebrati vseh pet knjig že do

meseca marca 2015, torej pred zaključkom bralne značke, ki je bil konec maja 2015. Učenci, še posebej tisti, ki jim je to uspelo prvič v času osnovne šole, so bili sami nase zelo ponosni.

In kaj so o projektu povedali učenci sami?

Tajana: V šestem razredu smo se skupaj z učiteljico odločili, da preberemo pet knjig in tako opravimo bralno značko. Izvedeli smo tudi, da če bomo vsa leta osvojili bralno značko, bomo na koncu osnovne šole »zlati bralci«. Vsi se dobro zavedamo, da z branjem bogatimo svoje besedišče in pridobimo nova znanja. Jaz berem z veseljem, zato sem se tudi letos tega lotila. Moja najljubša knjiga, ki sem jo prebrala lani, nosi naslov Matilda.

Gaja: Projekt Branje, zabavanje, znanje se mi je zdel poučen tudi zato, ker prek knjig spoznamo različne karakterje

ljudi, oseb, različne zgodbe, nove besede... Z branjem si zapolnujemo svoj prosti čas. Vse se mi zdi dobro in vesela sem, da bomo projekt nadaljevali tudi v tem šolskem letu.

Patrik: Projekt je super, ker nas spodbuja k branju. Knjige so dobro izbrane, saj so vse zanimive. Učiteljica nas je spodbujala k branju. Tudi letos berem za bralno značko. Najljubša knjiga letos nosi naslov Brez. Že naslov je prepričljiv. Menim, da je dobro, da tudi učitelji berejo za bralno značko.

Anamarija: Branje, zabavanje, znanje mi je bilo lani in mi je tudi letos zelo zabavno. Ob prebiranju različnih knjig razvija svojo domišljijo, pogloblja svoje razmišljanje. Všeč mi je bilo tudi to, da smo bili lani edini razred na šoli, v katerem smo vsi osvojili bralno značko. Super pa se mi zdi tudi to, da naša razredničarka Metka sodeluje

pri učiteljski bralni znački in da nas vzpodbuja pri branju.

Tilen Š.: Vesel sem, da sem osvojil bralno značko. Brati je bilo zanimivo, saj sem imel vnaprej določen čas branja. Tako je bilo lažje. Dobil sem pohvalo, na kar sem zelo ponosen. Za vzpostavitev pozitivnega odnosa do branja si v veliki meri prizadeva knjižničarka Katja Kraljič, ki je v preteklem šolskem letu namenila šestošolcem in sedmošolcem kulturni dan, poimenovan **NOČ KNJIGE**. Kulturni dan je potekal v noči s četrтка na petek, in sicer 23. aprila, na svetovni dan knjige. Učenci so skupaj s knjižničarko in z učiteljicami slovenščine po delavnicah brali in spoznavali različno literaturo, se družili in ob tem neizmerno zabavali. Oddelčni projekt »BRANJE, ZABAVANJE, ZNANJE« nadaljujemo z učenci 7. b tudi v šolskem letu 2015/2016. Ne dvomim, da nam ne bi uspelo tudi letos.

FOTOGRAFIJE: Metka Sobočan Sarjaš

Literatura

Kropp Paul (2000) *Vzgajanje bralca*. Tržič: Učila.

